

ขั้นตอนการเลี้ยงและการจัดการด้วงสาकु

การเตรียมการ

การเตรียมอุปกรณ์/โรงเรือน

- โรงเรือนเลี้ยงแบบพัฒนา ควรเป็นที่ดอนน้ำไม่ท่วมขัง บริเวณที่เลี้ยงต้องไม่ตากแดด ตากฝน อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีตาข่ายมุ้งลวดโดยรอบโรงเรือนเพื่อป้องกันตัวเต็มวัยเล็ดลอดไปไม่ธรรมชาติ
- โรงเรือนเลี้ยงแบบดั้งเดิมโรงเรือนควรเป็นที่น้ำไม่ท่วมขัง บริเวณที่เลี้ยงสามารถวางตากแดดตากฝนได้ แต่ต้องมีกระดานทำจากกาบตันไม้ที่เลี้ยงครอบปิด
- วัสดุเลี้ยงด้วงสาकु เช่น ท่อนพันธุ์สาकु พ่อ-แม่พันธุ์ด้วงสาकु/ด้วงลาน ฝักบัว/สายยางสำหรับรดน้ำ กาละมัง ต้นสาकुบด ขุยมะพร้าว มันสำปะหลัง เปลือกมะพร้าวสับ กิ่งปาล์มสดและอ่อน เครื่องบด อาหารผสม เช่น หัวอาหารที่ใช้เลี้ยงหมู กากน้ำตาล รำข้าว น้ำสะอาด ถังพลาสติก และไม้ไผ่

การเลี้ยงด้วงสาकु

- ในท่อนพันธุ์สาकु
 - คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ที่แข็งแรง ปล่อยอัตราท่อนละ ๓ คู่ อัตราตัวผู้ ๒ : ตัวเมีย ๔ ตัว รดน้ำท่อนพันธุ์เมื่อแห้ง สัปดาห์ละ ๒-๓ ครั้ง
 - ๒.ด้วงสาकुจะผสมพันธุ์และเริ่มวางไข่
 - ในกาละมัง
 - เตรียมวัสดุการเลี้ยง เช่น ต้นสาकुบดขุยมะพร้าวมันสำปะหลัง และอาหารผสม เช่น หัวอาหารที่ใช้เลี้ยงหมู กากน้ำตาล รำข้าว น้ำสะอาด นำมาผสมรวมกัน
 - ๒.๒ ปล่อยพ่อแม่พันธุ์ในกาละมังเลี้ยง จำนวน ๑๐ คู่ อัตราตัวผู้ ๔ : ตัวเมีย ๖ ตัว เมื่ออาหารผสมแห้งให้รดน้ำให้ชื้นแต่ไม่แฉะ
 - ๓.๓ ด้วงสาकुจะผสมพันธุ์และเริ่มวางไข่

ระยะไข่/ระยะตัวหนอน

- เริ่มวางไข่ภายใน ๑-๓ วัน
- หลังจากระยะวางไข่ประมาณ ๒-๓ สัปดาห์ ตัวหนอนจะใช้กรรมากัดเปลือกไข่ ออกมาเป็นตัวหนอนเล็กๆ สีขาวใสทั้งตัว แล้วจะค่อยๆ เจริญเติบโตจนมีอายุได้ ๓-๔ วัน ตัวหนอนจะมีสีเหลืองปนน้ำตาลส่วนหัวด้วงสาकुจะมีสีน้ำตาลเข้มชัดเจน

ระยะตัวหนอน/เข้าฝักดักแด้

- (๓๕-๓๙ / ๑๖ วัน)
- ระยะตัวหนอน ๓๕-๓๙ วัน ตัวหนอนมีสีเหลืองปนน้ำตาล
 - ตัวหนอนสร้างรังเข้าฝักดักแด้ ๓-๗ วัน และอยู่ในรังดักแด้ ๖ วัน ถึงเป็นตัวเต็มวัยวัย ๕๐-๑๘๔ วัน

ระยะตัวเต็มวัย

(๕๐-๑๘๔ วัน)

- ตัวเต็มวัยแยกเพศชัดเจนโดยเพศผู้ตัวผู้จะมีแผงขนที่ปลายงวงมองเห็นแผงขนได้ชัดเจนลักษณะเป็นแนวบริเวณส่วนกลางตามความยาวของงวงลักษณะเป็นแนวบริเวณส่วนกลางตามความยาวของงวงและมีวงสั้นอ้วน
- เพศเมียตัวเมียจะมีวง

หลัง ๖๐ วัน

การเก็บผลผลิต

- เก็บตัวหนอนช่วงอายุ ๓๕-๓๙ วัน นำไปแปรรูปทำเป็นอาหาร เช่น ด้วงสาकुทอด ด้วงสาकु ผัดกระเพรา
- เก็บตัวพ่อ-แม่พันธุ์แยกเพศ ใส่กาละมังไว้เพื่อจำหน่ายได้เลย
- ต้องทำความสะอาดภาชนะที่ใส่อาหารทุกครั้ง

ตลอดรุ่น

การผลิตพ่อ-แม่พันธุ์

- เตรียมอาหารผสมเลี้ยงด้วงสาकु ใส่รองกันกาละมังหนา ๑ นิ้ว
- นำเปลือกมะพร้าวปอกแช่น้ำวางเรียงในกาละมังและใส่อาหารผสมลงไป จำนวน ๒ ชั้น
- ปล่อยตัวหนอนด้วงสาकु อายุ ๓๕-๔๐ วัน ใส่ในกาละมังที่เตรียมไว้ ๑๐๐ ตัว/กาละมัง
- ปล่อยทิ้งไว้ให้ตัวหนอนเข้าฝักดักแด้ใช้เวลาประมาณ ๒๐-๓๐ วัน
- เก็บฝักดักแด้ได้ออกมารวมกันอีกกาละมังเพื่อรอให้ตัวด้วงเจาะออกจากฝักดักแด้ใช้เวลาประมาณ ๕-๑๐ วัน
- คัดแยกเพศเพื่อรอผสมพันธุ์
- สามารถจับด้วงสาकु/ด้วงลานออกจำหน่ายหรือนำไปปล่อยในกาละมังเลี้ยงต่อไประหว่างการรวบรวมตัวด้วงเพื่อรอการผสมพันธุ์ให้กล้วยและน้ำเป็นอาหาร

ศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

- ศัตรู ได้แก่ มด นก ไก่ ป้องกันโดยสร้างโรงเรือนมีหลังคา มีตาข่ายมุ้งลวดโดยรอบโรงเรือนเพื่อป้องกันตัวเต็มวัยออก
- โรคทางเดินอาหาร เกิดจากอาหารไม่สะอาด วิธีป้องกันต้องทำความสะอาดกาละมัง อาหารผสมและน้ำทุกครั้ง

การปฏิบัติหลังการเก็บผลผลิต

- ก่อนนำมาปรุงอาหารบริโภคนำตัวหนอนด้วงสาकुเลี้ยงในกากมะพร้าวขูด ๑-๒ วัน
- นำตัวหนอนมาล้างน้ำและแช่น้ำเกลือทิ้งไว้ ๑๐-๓๐ นาที
- นำมาลวกน้ำร้อนหรือนึ่งก่อนนำไปปรุงอาหารได้ตามใจชอบ

